

Raadsvoorstel

Aan de raad van de gemeente Sliedrecht

Zaaknummer: 2021-0070223	Sliedrecht, 25 mei 2021
Portefeuillehouder: Ton Spek	Fatale termijn: 25 mei voor het college en beeldvormend 26 mei in de raad
Afdoening motie en/of toezegging: Is hiermee een motie afgedaan? Nee Is hiermee een toezegging afgedaan? Nee	

Onderwerp

Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0

Beslispunten

1. De Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 vast te stellen

Samenvatting

De Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 is opgesteld. Daarin is vastgelegd hoe de RES-regio Drechtsteden bij gaat dragen aan de doelstellingen uit het klimaatakkoord

Inleiding

De RES 1.0 heeft grondslag in het bestuurlijk afgesproken Klimaatakkoord. De decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) hebben ingestemd met de uitvoering van het Klimaatakkoord. De RES is een strategische verkenning. De opgaven en ambities uit de RES krijgen juridische status in de verankering in het instrumentarium van de Wet Ruimtelijke Ordening of Omgevingswet.

De Nederlandse politiek heeft een doel vastgesteld: in 2030 stoten we in Nederland bijna de helft (49%) minder broeikasgassen uit dan we in 1990 deden. De maatregelen die we de komende jaren nemen om dit doel te halen staan in het Nationaal Klimaatakkoord. Dertig energieregio's zijn verantwoordelijk voor een deel van de landelijke opgave: de verduurzaming van de warmtevraag in de gebouwde omgeving en de duurzame opwekking van elektriciteit op land.

De Regionale Energiestrategie Drechtsteden 1.0 (RES 1.0) is een verdere uitwerking van de in 2020 door het college vastgestelde concept RES. In de nu aangeboden RES 1.0 is het bod uit de concept RES verder uitgewerkt met grootschalige opwekking van elektriciteit door zon en wind en met een inventarisatie van potentiële restruimten.

De RES 1.0 bestaat uit drie onderdelen:

1. energiegebruik: besparen in gebouwen en verduurzamen mobiliteit.
2. energiebronnen: de opwek van duurzame elektriciteit en warmte (Regionale Structuur Warmte (RSW) en bronnenstrategie).
3. energiesysteem: het transport en de opslag van de energie en de organisatie.

Toelichting op de drie onderdelen:

1. Voor energiegebruik is de nadruk gelegd op besparen en is beschreven hoe we handelingsperspectief gaan bieden om tot een doelstelling van tenminste 20% besparen te komen ten opzichte van 2020. Hieraan werken we samen vanuit het regionaal energiebesparingsprogramma. We hebben daarnaast de mobiliteitsparagraaf verder uitgewerkt.

2. Voor energiebronnen zijn vanaf oktober 2020 potentiële restruimten geïnventariseerd en drie zoekgebieden (A15, A16 en Kijfhoek) verkend voor grootschalige opwekking van elektriciteit door wind en zon. Voor Sliedrecht was het gebied ten Noorden van de A15 aangemerkt als zoekgebied voor de grootschalige opwekking van wind en zon. Met een uitgebreid participatietraject is dit gebied verkend en is de strook langs de Betuweroute aangemerkt als uitwerkingsgebied voor zon met randvoorwaarden en spelregels. Ook is de mogelijkheid opgenomen voor nader onderzoek naar haalbaarheid van kleinere windturbines in collectief eigendom op óf nabij de Driehoek. Daarnaast is onderzocht welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen op termijn van het aardgas af kunnen.

3. Voor het energiesysteem is uitgebreide afstemming (onderzoek, berekeningen) geweest met netbeheerders en is gekeken naar lokale, regionale en regio-overschrijdende warmtebronnen. Tevens is een eerste inschatting gemaakt van de gevolgen van de energieopgave voor de (gemeentelijke) organisatie en is een voorstel gedaan voor de borging van de opgaven in lokaal beleid en Omgevingswet.

Het bod van de Drechtsteden:

Als energieregio Drechtsteden beschrijven we in de RES 1.0 wat onze bijdrage is aan de landelijke opgave om in 2030 in totaal 35 Terawattuur [\[1\]](#) (TWh) duurzame elektriciteit op land op te wekken én 1,5 miljoen woningen aardgasvrij te maken:

- 0,37 TWh aan duurzame energieopwekking in 2030. (zie afbeelding 2 & 3, pag 10 RES 1.0)
- 12.000 maar liever 25.000 aanvullende woningequivalenten aardgasvrij voor 2030 door aansluiting op een warmtenet.

Het bod bestaat uit een hoge inzet op zon op dak (0,21 TWh), zonnepanelen in restructuurtuinen (0,02 TWh) en grootschalige opwekking van zonne-energie en windenergie in vier uitwerkingsgebieden (0,11 TWh) [\[2\]](#). Het verduurzamen van de warmtevraag in de gebouwde omgeving is in de Transitievisie Warmte 2021 uitgewerkt. Deze wordt u separaat maar wel gelijktijdig met de RES 1.0 aangeboden ter vaststelling.

De RES 1.0 Drechtsteden is opgesteld door de zeven gemeenten, Provincie Zuid-Holland en de waterschappen Hollandse Delta en Rivierenland. Alle partijen vinden het belangrijk om keuzes te maken die gebaseerd zijn op gedegen analyses en kunnen rekenen op een breed draagvlak in onze samenleving. Een praktische aanpak met een 'gezonde dosis nuchterheid' staat hierbij centraal.

[\[1\]](#) In de concept-RES werd het bod weergegeven in Petajoule (PJ). In deze RES 1.0 zijn wij aangesloten bij de eenheid die landelijk wordt gehanteerd, namelijk TerraWattuur (TWh). Het bod van 0,37 TWh zoals opgenomen in de RES 1.0 komt overeen met 1,33 PJ.

[\[2\]](#) Zon op kleine daken wordt niet tot ons bod gerekend. In de Drechtsteden gaan we uit van de opwekking van 0,07 TWh aan zonne-energie op kleine daken in 2030.

Beoogd effect

Een betaalbare, betrouwbare, duurzame en rechtvaardige energievoorziening, waarbij de balans met onze regionale en lokale economie, leefbaarheid en kwaliteit van landschap en natuur voorop staat. We spelen hiermee actief in op kansen voor onder andere werkgelegenheid en het versterken van onze sociaal economische positie.

Argumenten

1.1 We voldoen hiermee aan de voorwaarde vanuit het Nationaal Programma RES (NP RES)

NP RES heeft als voorwaarde gesteld dat op 1 juli 2021 elke RES-regio een vastgestelde strategie heeft. Eventuele opmerkingen en aandachtspunten van de raad worden meegestuurd naar NP RES.

1.2 Gekozen aanpak is eerlijk en realistisch

Onze regio is qua oppervlakte de kleinste energieregio van het land en bovendien een sterk verstedelijkt gebied. Dit betekent dat er ten opzichte van grotere en minder verstedelijkte energieregio's minder ruimte is voor grootschalige opwekking van elektriciteit. Tegelijk willen wij wel onze

verantwoordelijkheid nemen door (binnen onze mogelijkheden) een eerlijk en realistisch deel van de landelijke opgave van 35 TWh op ons te nemen.

1.3 We zetten fors in op de opwek van elektriciteit op daken

Voor onze verstedelijkte regio is het niet meer dan logisch om fors in te zetten op de opwek van elektriciteit op daken en in restructies. Zonnepanelen op daken van woningen, bedrijven, kantoren en maatschappelijke instellingen en in restructies kunnen binnen onze regio cumulatief leiden tot een enorme potentie aan op te wekken zonne-energie. Alle energie die op deze manier wordt opgewekt hoeft bovendien niet in open landschappen te worden gerealiseerd.

1.4 Ons gebied is kansrijk voor warmtenetten

Waar de compactheid en bevolkingsdichtheid van onze regio het grootschalig opwekken van elektriciteit bemoeilijkt, bieden onze regionale kenmerken juist kansen met betrekking tot de warmtetransitie. De dichte bebouwing en ruime aanwezigheid van warmtebronnen maakt het toepassen van collectieve oplossingen, zoals warmtenetten, kansrijk. Dit voorkomt een deel van de elektriciteitsvraag.

1.5 Iedereen heeft mee kunnen denken en mee kunnen werken aan de RES 1.0

De RES 1.0 is tot stand gekomen na een uitgebreid participatietraject, waarbij de samenleving centraal stond. In het proces richting de RES 1.0 hebben we onderzocht hoe we tot een realistisch en gedragen bod en aanpak kunnen komen. Een bod en aanpak die niet alleen aansluiten bij de mogelijkheden van onze regio, maar ook bij de wensen en ideeën van onze inwoners. Ons doel was om wederzijds begrip te creëren voor elkaars standpunten en ideeën. Uiteraard blijft het bereiken en blijven betrekken van inwoners een permanent aandachtspunt. Het platform [Denk mee!](#) blijft om die reden ook na vaststelling van de RES 1.0 in de lucht.

1.6 Uw zienswijze op de concept RES (oktober 2020) is meegenomen in het proces richting de RES 1.0

In de amendementen A11.1 t/m 3 die op 22 september 2020 zijn aangenomen bij het raadsbesluit over de concept RES heeft u aangegeven het realistische bod te onderschrijven en een maximale inspanning te willen leveren aan de ambitie, mits realistisch en in lijn met de leidende principes (lokaal eigendom, haalbaar en betaalbaar, afgestemd met buurgemeenten).

- Voor energiebesparing is een ambitieus doel opgenomen. (zie hoofdstuk 5.1 RES 1.0)
- Kleinschalige opwekking heeft zijn plek in de totale realisatie van duurzaam opgewekte elektriciteit. (zie afbeelding 3, pag 10 RES 1.0)
- In het onderdeel Energiesysteem wordt aandacht besteed aan innovatieve technieken die bij de herijking iedere 2 jaar opnieuw worden beoordeeld. (zie 11.3 RES 1.0)

- Lokale besluitvorming is geborgd door opname van de plannen en afspraken in de omgevingsvisie. Eventuele amendementen worden met het NP RES gedeeld (pag 8 RES 1.0)
- Geothermie is in de RES 1.0 opgenomen als het basisscenario voor Sliedrecht vanwege het potentieel. Alternatieve bronnen zoals aansluiting op de SVI, lokale restwarmte en aquathermie zijn benoemd voor het geval geothermie niet realiseerbaar blijkt.

In het proces van vaststelling van de RES 1.0 wordt de raad geadviseerd over nut, noodzaak en risico's van geothermie én wordt het besluitvormingsproces stap voor stap uitgewerkt.

1.7 Uw reacties op de RES 1.0 worden meegestuurd naar NP RES (zie 1.1) maar ook lokaal meegenomen in het borgen van de opgaven in lokale beleidskaders

De borging van de RES 1.0 in het lokale beleid is een proces waar ruimte is voor lokale bestuurlijke afwegingen en zorgvuldige afstemming met lokale ambities uit aangrenzende domeinen. Uw opmerkingen en aandachtspunten worden hier in meegenomen. U als raad besluit uiteindelijk hoe keuzes worden verankerd in de instrumenten van de Wet Ruimtelijke Ordening of de Omgevingswet.

Kanttekeningen / Risico's

1.1 Randvoorwaarden voor de energietransitie zijn nog niet op orde

Op dit moment is (landelijke) wet- en regelgeving nog in ontwikkeling en zijn er op onderdelen onvoldoende uitvoeringsmiddelen, subsidies en andersoortige (financiële) regelingen om de energietransitie volledig te realiseren. Met oog hierop kiezen wij in deze tussenfase voor een aanpak waar wij inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties stimuleren en faciliteren, om stappen te zetten waar het nu wél kan of op basis van geldende wetgeving noodzakelijk is. Ook maken we bewust een pas op de plaats met betrekking tot stappen die nog niet haalbaar en betaalbaar gezet kunnen worden.

1.2 De elektriciteits- en gasnetten zijn door de energietransitie ingrijpend aan het veranderen

De netimpact analyse die ten behoeve van de RES 1.0 is uitgevoerd door netbeheerder Stedin beschrijft de impact van de RES op de energie-infrastructuur en geeft een eerste inzicht in de financiële investeringen die hier voor Stedin mee samenhangen. Om alle ontwikkelingen te faciliteren en betaalbaar te houden, is het noodzakelijk om naar het totale energiesysteem te kijken. Door de systeemefficiëntie te vergroten, wordt de gemiddelde benutting van het net verbeterd.

1.3 Beperken van de opwarming van de aarde

De RES 1.0 geeft invulling aan de afspraken in het Klimaatakkoord. De realisatie van het Klimaatakkoord komt echter langzaam op gang en we liggen momenteel niet op schema om de gewenste CO₂-reductie te halen. Ook zal een nieuw kabinet besluiten of en hoe Nederland het doel van 49% minder CO₂-uitstoot in 2030 bijstelt naar 55%. Het is dan ook waarschijnlijk dat er in de komende jaren aanvullende stappen nodig gaan zijn om deze doelstellingen te behalen én de opwarming van de aarde te beperken tot 1,5 maar maximaal 2 graden Celsius. Nieuwe ontwikkelingen worden meegenomen in de tweejaarlijkse herijking van de RES.

Kaderstellende en controlerende aspecten t.b.v. de gemeenteraad, uitgesplitst in:

- **Financiële kaders**

De vaststelling van de RES 1.0 heeft op zichzelf geen directe financiële consequenties. De uitvoering van de RES 1.0 valt primair onder de regie en verantwoordelijkheid van de gemeenten. De uitvoering zal vanwege de benodigde inzet, capaciteit en investeringen wel aanvullende financiële middelen vergen.

Kwantificeren benodigde organisatie

Het uitvoeren van onze energiestrategie vergt inzet op energiebesparing, de opwekking van duurzame energie, de verduurzaming van mobiliteit én de warmtetransitie. Om dit allemaal in goede banen te leiden, is het belangrijk om in de komende jaren te zorgen voor een goede organisatie, aansturing en uitwerking. Het is van belang om te komen tot een organisatie die passend is voor de opgave, maar tegelijk ook rekening houdt met de financiële situatie waarin de decentrale overheden zich bevinden.

Momenteel werken wij met de buurgemeenten en regio samen om de benodigde organisatie verder te concretiseren en kwantificeren. Deze uitwerking zal leiden tot een bestuurlijk voorstel, waarin u wordt gevraagd om aanvullende middelen beschikbaar te stellen. Besluitvorming over aanvullende activiteiten en financiële middelen hangt samen met aanvullende financiële middelen vanuit het Rijk en loopt altijd volledig via de lokale besturen en bij voorkeur via de reguliere planning & control cyclus. Financiële consequenties kunnen bovendien per organisatie verschillen omdat ze afhankelijk zijn van de lokale bestuurlijke afwegingen en keuzes. Of en hoeveel middelen er ter beschikking worden gesteld, blijft dus nadrukkelijk een lokale bestuurlijke afweging.

- **Wettelijke en Beleidskaders, eventueel inhoudelijke/ruimtelijke kaders**

- **Duurzaamheid**

De strategie voor deze energieopgave wordt vastgelegd in de RES 1.0. Energie is ook een van de vijf thema's uit de duurzaamheidsagenda Sliedrecht.

- **Inclusiviteit**

nvt.

- **Tijdspad, monitoring en evaluatie m.b.t. voorgesteld raadsbesluit**

Tweejaarlijkse herijking van de RES

De RES 1.0 wordt vastgesteld door de zeven gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van de twee waterschappen. Elke twee jaar herijken de decentrale overheden van iedere energieregio de RES op grond van nieuwe inzichten, innovaties en ervaringen. Zo ontwikkelt de RES zich stapsgewijs.

Communicatie / Participatie

De RES 1.0 is gepubliceerd op 25 mei 2021. Hier is een persbericht voor uitgegaan.

Vervolg

Lokale borging van de RES 1.0 (zie pagina 8 RES 1.0)

De RES 1.0 is een beleidsdocument en omvat ambities en een aanpak die perspectief en kansen biedt. De RES 1.0 is ontwikkeld op basis van input vanuit betrokken partijen, inhoudelijke onderzoeken en het participatieproces. De opgehaalde gedeelde conclusies zijn verwerkt in dit document. De uiteindelijke keuzes en het mandaat voor de uitvoering ligt bij de gemeenten, provincie en waterschappen. Vanwege de relatie met het Klimaatakkoord, vraagt de RES 1.0 om commitment op het wat en is er lokaal maatwerk mogelijk op het hoe.

De plannen uit de RES 1.0 kunnen worden uitgevoerd nadat ze zijn vastgelegd in het gemeentelijke en provinciale beleid en regels voor de leefomgeving. De decentrale overheden zijn zelf verantwoordelijk voor deze borging in de eigen lokale beleidskaders. De borging van de RES 1.0 in het lokale beleid is een proces waar ruimte is voor lokale bestuurlijke afwegingen en zorgvuldige afstemming met lokale ambities uit aangrenzende domeinen.

Eerdere besluitvorming c.q. bronvermelding

Energiestrategie Drechtsteden (2017)

Concept Regionale Energiestrategie Drechtsteden (2020)

Bijlagen

---

1. Bijlage B. Participatiestrategie RES 1.0 Drechtsteden.pdf
2. Bijlage C. Participatiestrategie zon en wind.docx.pdf
3. Bijlage D. Communicatie Participatieplatform Denk mee.pdf
4. Bijlage E. Landschap en ruimtegebruik.pdf
5. Bijlage F Netimpact.pdf
6. Bijlage G. Onderzoekstraject Restruiimte.pdf
7. Bijlage H. Onderzoekstraject zoekgebieden.pdf
8. Bijlage I. Warmte.pdf
9. Bijlage J. Kansen groen gas.pdf
10. Bijlage K. Omgevingsvisies.pdf
11. concept persbericht 25 mei.docx
12. Regionale Energie Strategie 1.0 Drechtsteden.pdf
13. 250520 CIB verduurzamen warmtenet.pdf

Niet digitale bijlagen

nvt

